

Innsbrucký Colt

V. Pintera

Synonyma: KKP revolver, RU námořní revolver, Innsbrucký colt, Ganahl, Colt Autriche, Colt Ganahl, Mannschafts Revolverpistole M1849/Marine, Marine Offiziers-Perkussions-Revolver Model 1849

Innsbrucký Colt je výsledkem kuriozní události, kdy továrník s největším soukromým kapitálem v USA Samuel Colt přijel do míst, kde ještě dva roky předtím umírali lidé hladem aby v první strojní továrně Tyrolska která ovšem zpracovávala bavlnu, domluvil licenční výrobu svých zbraní s místním ředitelem. Tak se začal vyrábět Colt Dragoon jako vedlejší výroba v textilce v poměrech, kdy se místní výrobní možnosti právě povznesly nad úroveň kovárny.

A přesto to přineslo Rakousku převahu v bitvách na Jadranu a Coltovi vynález, který si přivlastnil.

VORALRBERG a TYROLY

Voralrberg je rakouská spolková země typická vlastním jazykem a proslavená zimními sporty, zato však nevlídná pro život. V 19. století tam žili drobní, chronicky podvyživení horalé sužovaní nedostatkem jódu - byla častá struma, endemický kretenismus a příbuzenské sňatky v nepřístupných horských oblastech. Setrvalá bída vytvořila nadbytek pracovních sil, což umožnilo domácí zpracovávání bavlny dovezené přes přístav v Terstu z jihu USA. Horské potoky a řeky přes vodní kola umožnily strojní zpracování bavlny a průmysl železa. Vodní energie byla pro provoz rozhodující. Továrny vznikaly od r. 1813 do r. 1830, pak už byla obsazena všechna vhodná místa na řekách. V roce 1849 byly ve Voralrbergu čtyři velké společnosti, mezi nimi Carl Ganahl & Co.

Innsbruck je hlavní město rakouské spolkové země Tyrolsko. První továrnou v Rakousko-Uherské monarchii byla továrna Voralrberských textilních podnikatelů - Carla Ganahla, bratrů

Rhombergových a švýcara Oskara Lüthyho.- KuK.Privilegierte Maschinen ,Band und Spinnereien Fabrik Innsbruck ,která vznikla v r.1841 jako akciová společnost z továrny Ganahl & Rhomberg Co .,založené v r.1837.Byla to továrna na zpracování bavlny,ale krátce se tam vyráběly i Coltovy revolvery,které připadaly horalům ohromně veliké a tak je zmenšili.

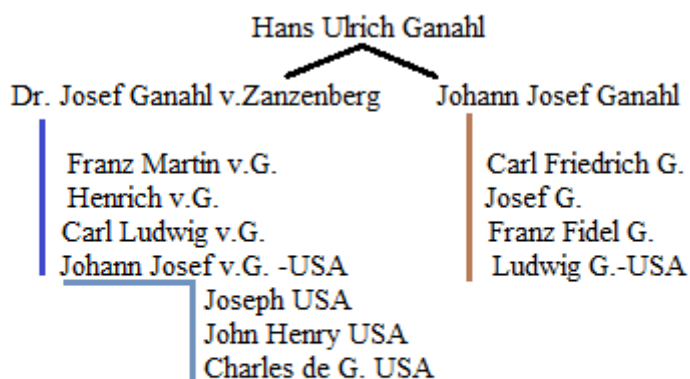
Textilní továrny potřebovaly neustále bavlnu z jihu USA.Kontakt těchto podnikatelů se Spojenými státy byl proto permanentní a řada tyrolských podnikatelů v USA založila rodiny.Nebyla to tedy náhoda ,že jednomu z nich svěřil Samuel Colt licenci . Licenční Colt Dragoon se tak začal vyrábět v textilní továrně podnikatelů nejvýznamějších jmen v Tyrolsku - Rhomberg a Ganahl.

GANAHL a KKP

V Tyrolích je jméno Ganahl časté od 15.století a ve Voralerbergu se v 18.století usadil Hans Ulrich Ganahl, šikovný obchodník,(m.j. měnil sůl za víno) a ten měl dva syny- Josefa Ganahla a Johanna Josefa Ganahla.

Starší Josef vystudoval práva v Innsbrucku a stal se z něj významný právník v Bolzanu a šlechtic –**Josef Ganahl von Zanzenberg** –(1759-1833). Zanzenberg je kopec v Dornbirnu. Měl čtyři syny-Franz Martin (1796-1855),,Carl Ludwig,,Henry(1797-) a Johann Josef von Ganahl (1796-1836),kteří jezdili do Georgie v USA nakupovat bavlnu(v r.1829 společně s bratrancem Ludwigem z Feldkirchské větve Ganahlů). Josef von G. a Ludwig G. se v USA oženili a pracovali pro svou tyrolskou rodinu jako kupci bavlny.Josef měl čtyři syny –z nich Charles, byl hlavním chirurgem ve válce na straně Konfederace a Josef se stal právníkem v Augustě.V roce 1849 mu bylo 20 let.Potomci této větve nesou dnes jméno de Ganahl.Je ale dlouhá řada Ganahlů z jiných větví,zejména v Luisianě.

Mladší **Johann Josef Ganahl (1770-1843)** zato podědil otcův obchodní talent a vybudoval řadu firem,hlavně ve Feldkirchu .Podnikal především ve výrobě textilu a také měl 14 dětí. Z dospělých synů to byli-Johann Josef (1805-1860) ,FranzFidel(1817-1896) ,Ludwig (1808-1848) a nejstarší Carl Friedrich (1807-1889) . Tím založil Feldkirchskou linii rodu. V Dornbirnu se po něm dodnes jmenuje ulice .Nejstaršího syna Carla připravil tak,aby po něm firmy převzal.Postupně ho stavěl do čela jednotlivých firem až v jeho 22 letech r. 1833 převzal za jejich chod plnou zodpovědnost.

Schema rodinných vztahů Feldkirchské linie Ganahlů v době činnosti továrny KKP Innsbruck.Ředitel KKP Josef Ganahl (1808-1872)není součástí této linie.

Tak jako jeho bratr,i Johann Josef Ganahl, bývá uváděn jako Josef von Ganahl a jeho syn Carl von Ganahl. Také se píše Karl,ale podepisoval se s C.

Carl Friedrich v. Ganahl z Feldkirchu svého otce v ničem nezklamal a navíc se do podnikání pustil s energií svého mládí, takže v r. 1837 spolu se společníky, třemi bratry Rhombergovými a švýcarským strojním inženýrem Kasparem Lüthim v Innsbrucku založil strojní továrnu „**Ganahl & Rhomberg Co.**“, později r. 1841 přejmenovanou na akciovou společnost -**K.u.K. privilegierte Maschinen, Band und Spinen Fabrik**, (zkráceně KKP)-továrnu s moderním vybavením a 360 zaměstnanci. KKP byla vlajková loď Voralrberského textilního byznysu .

Archiv Innsbruck-Jednání o koupi pozemku na břehy parapetu mezi mostem Pradel a císařským a Royal Military Hospital in Innsbruck, for erection of a ribbon továrna spolu s bavlnou přádelnou a mechanickými pracemi, výrobce Karl von Ganahl z Feldkirch. (Viz Prásidial Soubory, rámeček XXX, Sig. XXXVI 6 - Dokumenty Prásidia (ústředí) box XXX sig. XXXVI 6.) 12. března 1846, Innsbruck

Akcie KKP z r. 1842 pro bratry Rhombergovy podepsán Carl Ganahl a ing. Lüthy

Z popisu továrny se zdá, že v r.1849 šlo o čtyři objekty-o slévárnu, jednu budovu strojní továrny a dvě velké budovy textilky se dvěma vodními koly a jedním motorem na břehu řeky Sillu při soutoku řek v místě Dreiheiligen proti tehdejší nemocnici a mostu.

Společnost měla 100 akcií rozdělených mezi pět majitelů. Významné je, že na akcii z r.1842 na prvním místě za vedení stojí Carl v. Ganahl, pod ním pak technický ředitel Caspar Lüthy, ale není zmíněn Josef Ganahl (1808-1872).

Státní privilegium v názvu továrny zavedla Marie Theresie a představovalo v její době vlastně monopol-poskytovalo ochranu před nadměrnou domácí a zahraniční konkurencí, zaměstnanci nemuseli rukovat na vojnu a sám podnikatel nemusel platit daně a poplatky. Snad prý i opravňovalo k výrobě nějakého druhu zbraní. Jenže v roce 1841 z toho všeho platilo jen velice málo a v r.1849 musel ředitel KKP Josef Ganahl (1808-1872) o povolení vyrábět zbraně požádat místně příslušný úřad. Podle Müllera v Innsbrucku, podle Edwardse ve Schwatzu.

Továrně tak bylo uděleno více- 7 výrobních licencí nebo-li Privilegií-jedna pro Josefa Ganahla, další pro bratry Rhombergovy v Innsbrucku a jedna pro Carla ve Feldkirchu. Gub.soubory rok 1849, č.13100 .

Později se ukázalo, že Privilegium mělo svůj význam- bránil rakouské armádě v nákupu jiných revolverů. **W.B.Edwards G.M.1958:**

Ganahlův patent, který ho chránil ve všech vylepšeních, svázal ruce rakouským úřadům a bránil jim v nákupu zbraní jinde.

Hubert Weitensfelder v knize : Industrie-Provinz:Voralberg in der Frühindustrialisierung 1740-1870 uvádí:

1837: Karl von Ganahl z Feldkirchu, bratři Rhombergovi z Dornbinu: Lorenz, Franz a Josef Anton právě tak jako Kaspar Lüthy z kantonu Zürich nabývají jako firma „Ganahl, Rhomberg a spol.“ das alte bett der Sill

1841: Vytvoření akciové společnosti „k.k.priv.Maschinen-, Band-und Spinnfabrik in Innsbruck“ (100 Akcií)

1843/44 Podniková data: Strojní továrna: více než 100 mechaniků

Seidenbandweberei: 2 velké budovy na Sillu, 30 vázacích strojů (Bandwebmaschinen) s 24 až 44 Bandläufen, 260 zaměstnanců.

Spinnerei: 22000 vřeten, z toho 7020 Drosselspindeln, 100 koní, poskytuje přes 6000 centů příze vlákna č.8-48 ročně.

Pro srovnání-další továrna Carla Ganahla ve Feldkirchu v r.1845 produkovala 14 000 centů ročně.

V roce 1845 dostala společnost KKP stříbrnou medaili na rakouské výstavě a to už byl ve vedení na prvním místě vedle Carla v. Ganahla, bratrů Rhombergových a technického ředitele ing.Lüthyho i –**Josef v.Ganahl.**(1808-1872) Uvádí se, že továrna měla slévárnu železa, 2 vodní kola a 1 motor, **vše až na vzácné výjimky vlastní výroby a z domácího materiálu** a k tomu 423 zaměstnanců. Tedy typická továrna Marxovského kapitalismu-od parního stroje nebo od vodního kola táhne se transmise přes celou halu a jednotlivé stroje jsou k ní připojeny řemenicemi.

-Nabízí se úvaha, nakolik lze považovat stroje zhotovené svépomocí za stroje moderní. Dokazuje to však, že ing.Lüthy byl schopný člověk.

-za pozornost stojí, že se ve vedení objevuje v popředí Josef Ganahl (1808-1872), který dosud ve vedení KKP nestál.(V Innsbrucku byl od r.1836 a byl činný při stavbě továrny)

Z roku 1847 se dochovala zpráva o založení pobočky firmy Carl Ganahl Innsbruck v Praze a o něco dřív-1846 v Brně.

ředitel Josef Ganahl (1808-1872)

Jméno Josef Ganahl se ve Voralerbergu vyskytuje často, ve Feldkirchské linii jsou tři osoby toho jména:

- bratr Carla-Josef Ganahl(1805-1860) byl obchodníkem ve Vídni .
 - synovec Carla-Johann Josef v. Ganahl (1759-1836) syn právníka Johanna Josefa von Zanzenberga-jezdil nakupovat bavlnu do USA . oženil se v USA a měl čtyři děti.
 - syn výše uvedeného - Josef v. Ganahl (1828-1900), občan USA, právník v Atlantě.
- V roce 1849 mu bylo 20 let, oženil se v USA a zemřel 1900.

Ani jeden z nich nebyl ředitelem továrny . O řediteli továrny KKP v Innsbrucku Josefu v. Ganahlovi (20.1.1808 Schruns-13.1.1872 Innsbruck) je známo, že studoval ve Švýcarsku a Itálii, do Innsbrucku přišel r. 1836, členem obchodní komory byl od r. 1858 a od r. 1860 jejím viceprezidentem . Manželka Mathilda dcera prof. Schulera , bezdětný, introvert , filantrop a liberální demokrat jako Carl . Ředitelem KKP Innsbruck byl od r. 1845 až do své smrti v r. 1872. Položíme-li si otázku , zda mohl ředitel zatížit firmu která patřila akcionářům platbami za licenci, odpovědí je že mohl. Josef Ganahl měl „Prokura“ , tedy právo jednat za firmu. Toto právo bylo po jeho smrti 1872 zrušeno (gelöscht) a převedeno na Josefa Andrá Rhomberga. Zdroj: Neue Tiroler Stimme 1872, str. 2. Josef Ganahl byl tedy ředitelem továrny, která patřila akciové společnosti KKP tak jak tomu bylo i v roce 1841 kdy byla založena.

. Josef Ganahl nebyl v příliš blízkém příbuzenském vztahu ke Carlu v. Ganahlovi . Ale z uvedeného vyplývá úzké propojení Ganahlů s USA , což naznačuje , proč Colt poskytl licenci právě Ganahlům. Bylo by jistě zajímavé zjistit, jak přesně k tomuto spojení došlo. Abychom se to dozvěděli, museli bychom vyřešit gordický uzel příbuzenských vztahů mezi liniemi a větvemi Ganahlů. Všichni pochází z jednoho místa, z Montafonu a od jednoho předka z 15. století, přičemž o řešení toho rébusu se pokoušela i rodina de Ganahlů z USA a to bez úspěchu. Od Hanse Ulricha se nedaří vést přímou linii, asi dnes něco schází, část z nich byla protestantská a vedli jinou archivaci dnes nedostupnou. Věřme však, že v polovině 19. století se v tom ještě vyznali. Colt se nerozhodoval spontánně, musel být dopředu připraven že poskytne licenci Ganahlům. Do Innsbrucku jel (pokud tam jel) Colt asi aby viděl továrnu, do Salzburgu pak jel za někým a ředitel Josef Ganahl patřil nejspíš k té části rodiny, která ke Coltovi měla nejbližší.

Edwards uvádí, že když rakouský korespondent Guns magazínu Baer chtěl získat revolver KKP, obrátil se neúspěšně na potomky Josefa Ganahla. Muselo to být úsměvné nedorozumění-ředitel Josef Ganahl totiž potomky neměl a Josefů Ganahlů jsou stovky. Ředitel Josef Ganahl je pohřben v Grabfeld Arka 115 Westfriedhof Innsbruck. Podoba se nedochovala, resp. nenachází se v archivu.

Pokud by chtěl Josef být výhradním vlastníkem KKP, tedy tak jak ho popisuje Müller, musel by vyplatit ostatní akcionáře a tím by se sám stal významným a známým podnikatelem . Jeho jméno se však vyjma ročenek Innsbrucké obchodní komory neobjevuje a v těch je nazýván viceprezident a ředitel továrny. Carl Ganahl v ročenkách Feldkirchské komory bývá nazýván prezident a majitel továrny. Nejspíš byl Carl držitelem kontrolního balíku akcií a Josef měl jeho plnou důvěru. **V roce 1848 dělal Josef s Carlem stejnou liberálně demokratickou protirakouskou politiku a získali si tak nezáviděníhodnou**

pověst protistátních buřičů.

Carl,Josef a politika

Carl v.Ganahl byl živoucí legendou-nesmírně bohatý textilní baron,mimořádně populární,pokrokový revoluční liberální demokrat,zaměstnavatel celé oblasti.V revolučním roce 1848 za stagnace textilní výroby ve Voralrbergu se stal velitelem ozbrojených sil ve Feldkirchu a uznávaným mluvčím skupiny německých liberálů,kteří usilovali o odtržení Voralerbergu od Tyrol a připojení k Německu .Měli k tomu dobrý důvod-hlad-ten ochromil celý Voralerberg a řešením bylo obilí z Německa.

Do dějin se Carl zapsal sabotováním voleb na radnici ve Feldkirchu., šířením protistátních letáků a protistátní agitací.Byla to rebelie ohromného rozsahu .Soudci to komentovali jako výbuch Feldkirchu. Josef Ganahl mu v tom zdatně pomáhal jako kapitán National Miliz (144 vojáků).

Skončilo to u soudu za šíření letáků a agitaci dělníků proti císaři.Před nejhorším asi Carla zachránilo jeho dominantní postavení ve Voralerbergu,možná i pověst strýce von Zanzenberga,ještě před nedávnem nejvyššího soudce v Bozen.

V archivu v Innsbrucku je krabice policejních udání :

Udání: Bibl.Tyrol Ferd.č 2077 č.47-korespondence z 29.4.1848 mezi polic.komisařem Helffem z Bregenz řediteli policie v Innsbrucku ohledně událostí z 18 až 22.4.1848,kdy Carl s Franzem Ganahlem agitovali lidi a narušovali mír a pořádek.

Zpráva ředitele policie Martineze provinciálu-Prassidium (ústředí), týkající se přístupu dělníků v továrny Ganahl a Rhomberg. (Gub. Prezidentské akty, šachtel XII, podpis XV D 4, rok 1846, č. 31.)

Soud: Praes.Rok 1848,č.2029-soudce Sterzinger soudí Carla Ganahla kvůli rozšiřování revolučních letáků.

V té době se chodilo na popraviště za nesrovnatelně menší delikty.U nás to literárně zpracoval Karel Sabina nebo Neff .

Víme,že Carl a Josef popraveni nebyli a nešli ani do vězení,ovšem žili s puncem nepřátel monarchie a to v konzervativních kruzích ke kterým počítejme i armádu zapomenuto nebylo a být ani nemohlo a podle toho taky s Ganahlem,jedno zda Josefem či Carlem o rok později jednali.

Samuel COLT

W.B.Edwards G.M.1958:

Samuel Colt v r.1848 byl v situaci,kdy se mu jako podnikateli začalo konečně dařit,navíc rozhádaná politika Evropy se mu jevila perspektivní pro obchod,proto vyjel (2.5.1849 parníkem Europa)do Evropy aby si v evropských zemích pojistil svá patentová práva. V průběhu roku 1849 Colt navštívil patentové úřady **USA, Anglie, Turecka,Holandska, Belgie, Pruska, případně Švýcarska, Francie a Rakouska** . Všechny kresby byly stejné, revolver dragoon. V mnoha zemích byl Colt povinen uložit model, aby zajistil svůj patent. V Rakousku podala společnost Colt v roce 1849 žádost o patent, který byl udělen pod číslem **1217** ze dne 10. března 1850.

R.H.Müller uvádí:

:jaro a léto 1849:Londýn,Brusel,Lutych,Paříž.Salzburg,Innsbruck(setkání s J.Ganahlem),Víděň.

Otázkou je, co vlastně Colt svou evropskou cestou sledoval a zda toho dosáhnul. Uvážíme-li cenu za patentní přihlášky v 9 státech když v USA ho stál první patent 600 USD, tak jen na těchto poplatcích by to bylo 5400 USD, k tomu 9 zbraní ,plus cena za právníky a úřední překlady se mohla vyšplhat i přes 10 tisíc USD, což by mělo smysl když v Evropě alespoň na několik let získal monopol na zbraně s otočným válcem, jenže k tomu nedošlo. Naopak evropský vývoj Colta jakoby nepotřeboval, protože byl o celou délku před Coltem- zatímco se Colt hádal s Whitem o revolver na papírové náboje, v Evropě se už prodávaly revoly na náboje kovové-M1854 Lefauchaux. Kdyby Coltovy patenty představovaly pro někoho překážku ,viděli bychom právní bitvy, ale k těm v Evropě nedošlo (ač k nim dojít mohlo ,neboť svůj první patent US138 přihlásil i ve Francii). Pokud by Colt byl na cestě 6 měsíců, měl by na každý stát dva až tři týdny, přitom téhož mohl dosáhnout kdyby tam někoho poslal.

Z logiky věci pokud už ve výše jmenovaných zemích byl, mohl nabídnout jejich armádám svoje zbraně k vyzkoušení, což taky nejspíš udělal aby získal zakázky. Pak by se dalo očekávat, že nabídne svoje revoly i rakouské armádě ,ale o tom nemáme informaci. Místo toho podal přihlášku patentu ve Vídni a odebral se do Salzburgu (proč?) a do Innsbrucku za Ganahlem, kde spolu jak uvádí Müller vedli jednání a uzavřeli předběžné smlouvy. Licenci však s Ganahlem vyjednal jeho vídeňský agent a zbraň Ganahlovi předal zase vídeňský agent Schwartz. Proč jezdil do Innsbrucku nebo Salzburgu pak nedává smysl právě tak jako poskytnutí licence, když mohl Rakousku své revoly nabídnout sám, ale stalo se.

Vzhledem ke Coltově povaze to ale taky mohl být trik jak zdůvodnit, že veze větší množství zbraní někam kam se to nesmí. Pokud tomu tak bylo, pak se mu akce vydařila, neboť se o ní nemluvilo. Horší to bylo v r. 1855.

(v r. 1855 Colta chytili se zásilkou bavlny pro Petrohrad ve které pašoval 3450 revolverů Navy s kompletním příslušenstvím , které chtěl dodat Rusku za války Ruska s koalicí Británie-Turecka a Francie. Prusové zabavili zásilku v ceně 80 tisíc USD a vystavili pokutu 100 tisíc USD, dnes by to bylo 15 milionů Eur, aby nebyl skandál. Zbraně pak sloužily u Prusů až do r. 1871. Pojí se s tím diskuze o písmenech KM na hřebtech pažby Coltů Navy dodaných Rakousku po uplynutí licence na KKP revoly. Müller tvrdí že jsou to pruské značky Königl. Marine a Edwards tvrdí, že jsou to Rakouské značky Kriegs Marine. Možné je vše.)

Edwards uvádí :

Když v srpnu 1849 dorazil Colt do Rakouska, politická situace se zase zklidnila. Prostřednictvím svého agenta Schwartze z Vídne Colt poslal Ganahlovi jeden revolver Dagoon a tento kus se stal objektem napodobování ředitele O. Lüthyho. (nabízí se tu otázka, zda Colt v Innsbrucku skutečně byl a zda se vůbec někdy s Ganahlem osobně setkal, když mu zbraň i licenci posílal přes agenta.)

Námětem diskuzí sběratelů bývá otázka, co to vlastně bylo za typ zbraně. Problém spočívá v tom, že pokud byly z tohoto modelu okopírovány okrouhlé aretační zářezy, pak muselo jít o extrémně vzácný přechodový typ Whitneyville dragoon předcházející Fluck dragoonu. Dnes je jich snad 30 kusů, jisté jsou jen dva v amerických muzeích. Jejich aretační zářezy jsou okrouhlé s dlouhými náběhy. Colt 1. dragoon vyráběný v době Ganahlovy licence má už oválné aret. zářezy. Ganahlův nebo spíše Lüthyho výrobek má okrouhlé zářezy bez náběhů.

Mohli bychom si položit i otázku, kde je tato vzorová zbraň dnes? Možná v Zürichu u potomků Oskara Lüthyho.

Coltova produkce ve schematu vypadá asi takto:

1835/36	modely 1835 pat. GB 6909 US pat. 138=9430X a reissue 1848-124
1839	pat. 1304- „Patterson“
1846/7	nepatentovaný Bluntův prototyp, dnes v Museum of Connecticut

	History number TG243
1847	nepatentovaný Walker číslo do 1000 civilní Walker číslo 1000-1100
1847	nepatentovaný Whitneyville-Hartford dragoon číslo 1100-1340 (Baby dragoon méně než 100 ks)
1848	nepatentovaný Fluck dragoon číslo 1340-3000
1848	nepatentovaný 1.typ dragoonu číslo 3000-3999
1849	později patentovaný 2.typ dragoonu číslo 4000-6999
1850	pat . 7629- 3.typ dragoonu číslo 7000-7999

Coltova licence a „Patent 1849“

Müller :Ganahl pak 18.6.1849 zažádal okresní úřad v Innsbrucku o povolení k výrobě .Úřad žádost dne 22.6.1849 přeposlal na ministerstvo,kde referent,Gubernijní rada Haarhausen vydal **26.6.1849** Privilegium číslo **13100** k výrobě revolverů.

W.B.Edwards G.M.1958:uvádí jiné datum- **21.8.1849** ve Schwatzu,Tyrolu.

Ganahl požádal 18. června 1849 o povolení vyrobit revolver Colt u císařského a královského okresního úřadu pro údolí Innu se sídlem v Schwaz v Tyrolsku. Výroba zbraní byla privilegiem omezeným na 66 majitelů patentů, "povoleno císařem. Ganahl tak získal dne 18.6.1849 licenci platnou do srpna 1854 na výrobu na základě dvou patentů, jednoho **od Colta prostřednictvím jeho vídeňského agenta Schwartze**, a za druhé královskou listinou nebo" privilegiem z **21. srpna 1849**. Výsady zajistily Ganahlovu prioritu ve všech vylepšeních a umožnily utajení plánů.

-Archiv rodiny de Ganahlů o archivu v Innsbrucku-: Dokumenty týkající se udělení sedmi výrobních licencí, z nichž šest je pro pány J. Ganahl Rhomberg a spol Art Innsbruck a jeden pro Karla Ganahla ve Feldkirchu. (Gub. Soubory rok 1849 č. **13100** oprávnění.) Existenci tohoto souboru si lze vykládat různě,např tak,že každý akcionář dostal vlastní povolení.Nebo tak,že mezi jinými je i jedno povolení pro Ganahla.

K udělení tohoto povolení se váže nápis na pravé straně revolveru „Patent 1849“.

Müller uvádí,že z archivované žádosti o Privilegium vyplývají tyto informace:

- že byl obdržén Colt dragoon .44 model 1848
- že byly v KKP zhotoveny kopie ,které jsou příliš velké a těžké pro služební zbraň a nemají dobré střelecké vlastnosti.
- že má být model zmenšen a zvětšen dostřel“
- že byla sjednána licence na pět let na revolver a revolverovou pušku.

Tzn.-zmenšování dragoonu nevyšlo z požadavku armády,ale z požadavku výrobce,t.j. ředitelů J.Ganahl a O.Lüthy.

Colt po udělení licence zažádal KuK Patentamt o udělení patentu na revolver dragoon 1.typu
Obdržel **rakouský patent č.1206**.

Roy Marcot & Ron Paxton in Colt Brevete Revolvers uvádí jinou verzi: V srpnu 1849 navštívil Colt Rakousko a požádal o patentovou ochranu svých vzorů. Na konci září 1849 provedla rakouská muniční rada zkoušky revolverů a karabin Colt s pozitivními výsledky. Komise uvedla, že design Colt byl „dokonale praktickou zbraní a zvláště ji doporučila pro důstojníky“. **Vzhledem k pozitivní reakci rakouské armády na střelné zbraně Colt**

uzavřel Joseph Ganahl s Coltem výhradní práva na výrobu revolverů Colt na pět let, a to do srpna 1854.

W.B.Edwards G.M.1958: V průběhu roku 1849 Colt podal patenty na patentových úřadech USA, Anglie, Holandska, Belgie, Pruska, Švýcarska, Francie a Rakouska . Všechny kresby byly stejné, přechodný dragounský revolver. Odpověď V mnoha zemích byl Colt povinen uložit model, aby zajistil svůj patent. V Rakousku podala společnost Colt 13. června 1849 německý překlad svého vynálezu. Patent **číslo 1217** byl udělen dne 10. března 1850.

K tomu J.Ganahl obdržel od S.Colta (prostřednictvím agenta Schwartze) jeden kus revolveru Dragoon jako vzor. Jednalo se o kus připravený v r.1849 k patentování, ale návrh byl stažen – podle Edwardse- kvůli inovaci E.Roota , která spočívala v obdélníkových aretačních zářezech a v kolečku na konci kohoutu pro oporu pružiny. Takto upravený patent byl přijat v r.1850 jako **č.7629** aniž by se tom Ganahl dozvěděl. **Tomu protiřečí Müllerův poznatek o modelu 2, tento s lepšími fotkami uvádí Schuy ,patrně jde o exemplář uložený v Braunau.**

Muzeum Meinindustrie Museum ve Voralrbergu má v expozici vitrinu s exemplářem Ganahlova výrobku ,jehož podkladem je smlouva J.Ganahla se Sam.Coltem na hlavičkovém papíru KKP továrny. Patrně jde o předběžnou smlouvu o licenci.

Text: Colt aus dem Ländle In der Ausstellung "Feldkirch 800" ist ein Revolver (Modell Colt Dragoon) zu sehen, der von Carl Ganahl produziert wurde.

Potíže s armádou

Velice rychle se Ganahlovi, resp. mechanikům z KKP podařilo Coltův Dragoon zdokonalit a vytvořit zlepšený a zmenšený model . Dragoon zredukovaný hmotnostně na 60% a velikostí na 7/10 v ráži .36. nabídli pak armádě.

Dle Müllera-

Armádní zkoušky provedl 28.9.1849 generál baron von Welden se závěrem: **Pro mužstvo a poddůstojníky není jako zbraň vhodný, důstojníkům může být doporučen k soukromé koupi .**

Poté byla zbraň nabídnuta Kriegsmarine, posouzena komisí s pozitivním výsledkem a objednáno větší množství těchto zbraní. Nejsou bližší údaje, neboť byly skartovány.

dle Edwardse bylo ale hodnocení velmi dobré:

W.B.Edwards G.M.1958: uvádí :

Testy proběhly v září 1849 v rakouském arzenálu. Revolver KKP v ráži 0,36 byl vystřelen na vzdálenost až asi 150 yardů, 200 kroků. Výsledky testů se podobají americkým zprávám o podobných zkouškách: **Ganahlův revolver je „dokonale praktická zbraň a zvláště se doporučuje pro důstojníky“**. Nebylo nařízeno hromadné rozdělení pistolí KKP. citace: „Perfectly practical weapon and specially recommended as an officer arm“

Egg: Colt revolver postavený v Innsbrucku na základě modelu revolveru Dragoon v roce 1848 byl „jednou z prvních a nejdokonalejších a vylepšených verzí slavného Colt revolveru“ (Egg, 261) a způsobil senzaci.

Zbývalo tedy jediné-uzavřít s armádou smlouvu, což se nestalo. Armáda zájem neměla, jen pokud by některý důstojník sám chtěl si zbraň koupit. Kriegsmarine zájem měla, určité množství bylo i dodáno, ale J.Ganahl se nakonec nedohodl ani s RU armádou ani s RU námořnictvem a výrobky prodal soukromě a na civilním trhu.

W.B.Edwards G.M.1958 o tom

uvádí: **Výroba pistolí KKP byla nasáklá obchodními a vojenskými požadavky v Rakousku-Uhersku, ale námořnictvo bylo stále nespokojené. Pětiletý „patent“ pana Ganahla, který vypršel, se rakousští agenti podvakerát pokusili obejít nákupem revolverů Colt z Londýna . Poprvé v r.1855.Přitom není žádná informace o armádních testech Coltu model 1851 Belt/Navý ,který reglementován na rozdíl od KKP byl.**

Müller: zápisy se nedochovaly, v archivech jsou jen čísla chybějících spisů, Neví se tedy, zda revolver Ganahl byl či nebyl zařazen.(reglementiert)

Jenže výroba zbraní zatížená licenčními poplatky mohla být výnosnou jen při velkých armádních zakázkách. V bibliografiích o osobě Karla Ganahla (není známá žádná biografie J.Ganahla) nebo akciové společnosti KKP se zbrojní výroba vůbec nezmiňuje. **Ze slibného obchodu tak nakonec byla bezvýznamná marginálie.Proč? Patrně pro důstojnickou šikanu z důvodu protihabsburské politiky Ganahlů-zatímco KKP revolyery nebyly pořád dost dobré, Colt Navy byl bez zkoušek zaveden ihned.**

Po vypršení licence

Po vypršení licence v r.1854 vyměnil Colt agenta Schwartze za Ferdinanda Fruhwirtha, který mu zařídil objednávku 1000 revolverů model 1851 Navy od R-U námořnictva. **Harák** uvádí, že v r.1859 RU námořnictvo objednalo 400 ks Colt Navy(model 1851) a v r.1864 dalších 496 ks. Zbraně jsou označeny velkými písmeny KM a číslem na backstrapu za kohoutem.

Müller uvádí, že písmena KM jsou značkou pruskou a znamenají Königliche Marine. Dále uvádí, že považovat je za značku Rakouské Kriegs Marine je omyl.

Lze pak považovat za záhadu, jak mohl Colt z Anglie poslat rakouské Kriegsmarine pruské zbraně.(dále viz S.Colt)

W.B.Edwards G.M.1958:

uvádí: Na jeho přimluvu (Fruhwirtha) bylo pro královské námořnictvo nakonec získáno celkem 1 000 revolverů Colt vyrobených v Hartfordu (tzn . s mosazným backstrapem). První

dodávka těchto zbraní byla v jedné šarži 500 revolverů, z nichž 400 bylo vydáno jednotce Jaderského moře císařsko-královského námořnictva.

Z toho je vidět, že rakouská Kriegsmarine revolvry nutně potřebovala, ale ne od revolučních Ganhů.

A jelikož Ganahlové byli úspěšnými textilními podnikateli, neměli důvod handrkovat se s nevstřícnou armádou. Carl se v době kolem r. 1851 zabýval především stavbou železnice.

Josef Ganahl po uplynutí licence ji sice o dva roky prodloužil, ale poté se výrobě zbraní více nevěnoval. Přitom by možná i mohl - v roce 1856 skončila v USA platnost Coltova patentu a možnosti války v USA stály za hřích. O další činnosti Josefa v. Ganahla jsou zprávy jen z výkonu jeho funkcí jako viceprezidenta obchodní komory a bankovního kontrolora. Byl to vysloveně nenápadný introvertní filantrop a pokrokový liberální demokrat. Zemřel bezdětný v r. 1872 a prokura továrny KKP která pod jeho vedením byla rovněž nenápadná po něm převzal J. A. Rhomberg.

Lüthyho princip

W. B. Edwards G. M. 1958 - v žádosti o privilegium stojí:

citát: „**Pokračující vývoj vyústil v objev, že principy snižování váhy a zvyšování dostřelu mohou být použity u karabin, loveckých a vojenských pušek tak jako u revolverů. Tyto pistole, karabiny a lovecké pušky sestávají z jedné hlavně s plochými drážkami a otočného válce s 6-ti, u větších pušek až s 8 či 10-ti náboji.**“

(Když v r. 1871 Mauser uveřejnil ráži své nové pušky Mauser 1871, vyvolalo to vlnu zklamání, neboť byla 11 mm - velká a zastaralá. Za moderní se považovaly ráže kolem 8 mm se stejnou dávkou prachu a tudíž s větším dostřelem. Z tohoto hlediska **mohlo jít v r. 1849 skutečně o významný objev.**)

(o karabinách KKP viz Střelecká revue 1991 č. 06, Šlauka - Nosál: Innsbrucký Colt ako revolverová karabína)

Střelecké vlastnosti: Uvádí se (Guns Magazin, ale i v komentářích v aukcích) ,že u revolverů KKP se výrobci podařilo zdvojnásobit účinný dostřel původního vzoru Colt Dragoon, který má účinný dostřel (sure shooting distance) 225 vídeňských stop, zatímco revolver KKP má účinný dostřel 500 vídeňských stop..

Podle **Müllera** se záznamy zkoušek v RU armádě nedochovaly, závěr však nebyl uspokojivý.

Srovnáme-li objem komor revolveru Dragoon a KKP a uvážíme-li rozdíl ve hmotnosti střely průměru 9,2 mm a .44, je krajně nepravděpodobné, že by energie revolveru KKP byla větší než Dragoonu.

Zdá se, že Lüthy byl přesvědčen o souvislosti mezi počtem drážek a dostřelem. Drážek bylo u KPP revolveru 10, u Dragoonu 7.

Hlaveň měří 5,25 " = 140 mm až 5,5 " = 133,3 mm s osmibokým průřezem o něco menším než 2", včetně náběhového kuželu. Desetidrážkové ústí hlavně revolveru má nominální ráži 0,36, měří 0,365 " mezi polemi a přibližně 0,383 " mezi drážkami. Náběhový kužel měří v ústí .380 ". Ústí šestiválcové komory se mírně liší od těsných až 0,382 palce až po 0,386 ".

(pro srovnání Colt Navy měl 7 drážek, v Rusku sníženo na 6 drážek hloubky 0,38mm, šířky 1,78mm s otočením o 3/8 otáčky, střela o průměru 9,3mm.)

Müller uvádí ráži rovnou 9,0 mm, jiní autoři se spíše přiklání k 9,2 mm. Je zajímavé, že O. Lüthy nezvýšil prachovou nálož, ba dokonce že ani nebyla snaha o větší nálož než 10 grs a to jak u Lüthyho tak u armády. Patrně panovalo přesvědčení o dostatečném účinku takové energie v cíli, nebo obavy o pevnost zbraně při větší náloži. Možná tu sehrává roli fyzická konstituce podvyživených vojáků a tehdejší obecně přijaté představy které se liší od představ současných.

Pokud se už Lüthy pustil do změn konstrukce Dragoonu, mohl prodloužit válec o 8, možná i jen o 5 mm tak, jak to dělali v Belgii, bylo by pak možné použít stejnou dávku prachu jakou dnes používáme pro ráži .44. Ale i tak je dávka prachu 10 grs pro ráži .36 malá a komoru válce zaplňuje jen z poloviny.

Tyto úvahy jsou ovšem jen hypotetické, neboť nevíme jakou prachovou nálož při zkouškách KKP revolveru použili, 10grs je odvozeno od Müllerova údaje pro cínový náboj do Coltu Navy, se kterým mělo být zacházeno tak jako s KKP revolverem.

Střeleckými vlastnostmi by se KKP revolver měl podobat nejvíce jiným revolverům ráže .36. V roce 1849 KKP trochu předběhl svou dobu. Existoval sice pattersonský Colt model Texas č.5 který měl ráži .36, ale masová produkce Colt .36 Navy (Belt) se objevila až v r.1851. Následuje souběh obou typů až do r.1856 kdy končí licence. RU námořnictvo pak objednalo Colt Navy z Londýna, ale produkce Hartford.

porovnání- Navy (London):	39,39 mm	průměr válce	43,48 mm	délka válce
-KKP :	40,5 mm		40,7 mm	

(Účinky střely .36 s 10grs prachu (jak uvádí Müller) mohly být zdrojem problémů, střela se pak odráží od materiálů, kam by se jinak zaryla a zkušenost s Coltem Navy ráže .36 v boji rovněž nebyla dobrá-měl daleký dostřel, ale při zásahu nevyřadil protivníka z boje. Ale to v té době ještě nemohli vědět.)

V Rusku vyráběné licenční Colt Navy používaly buď plnou náplň = 1,33g č.prachu nebo sníženou náplň 0,97g černého prachu, střela kuželová hmotností 7,8g.

Ocel pro revolyvery KKP

Ferdinandeum: v 19. století Tyroly nabídly ideální základy pro průmysl zpracování železa. V první řadě byly těženy ložiska železa poblíž Schwazu a Fieberbrunn, kov byl vyroben v hutích v Jenbachu a Fieberbrunn (Pillersee) a rafinován v kladivech v Kastengstattu poblíž Kirchbichlu a Kleinboden poblíž Fügen (Egg, 258).

Das ehemalige Vorwalterhaus des Hammerwerkes
Hammerwerk v Kastengstattu

Spolková země Voralberg-majitelé KKP: Carl Ganahl, Rhombergové a švýcar Lüthy
Spolková země Tyrolsko-Innsbruck-Dreiheiligen -KKP jako místo výroby
-Kastengstätt-Hammerwerke-zpracování surového železa
-Fieberbrunn a Jenbach-železná ruda

Ocel do roku 1857 je uhlíkatá ocel s příměsí síry, fosforu a náhodných příměsí jiných kovů jako křemík, měď, chrom bez úmyslného přidání legujících prvků. Po roce 1857 by mohla obsahovat Mangan, po roce 1868 Wolfram. Legující prvky Molybden a Kobalt se objeví v oceli až po roce 1930.

Ocel hlavní a válců bude vykazovat na různých místech odlišnou tvrdost jako důkaz kování. Ocel rámu vyrobených kování bude vykazovat protáhlé staženiny jako pozůstatek škváry v místech svařených kování.

Složení by odpovídalo přibližně ocelím 11107, 11301, 11304, 11331, 12013 a 12011

-Kované železo : železo se 3% škváry, což jsou oxidy železa + kalcium silicite, vypadá jako sklovitá vrstva, resp. čáry na povrchu. Tyto čáry se v žáru roztaví a umožní svaření kování. (popisuje Herodotus u Glauca z Chiu. Toto období trvá až do 20. století.

- Colt dovážel ocel z Anglie, z firmy Naylor Co. Sheffield. Tam ji zhotovovali z norské rudy. V období výroby Coltů model 1860 v reklamě tvrdil, že užívá Silver steel, což by mohlo, ale také nemuselo souviset se Stirlingovým patentem. Colt tuto ocel popisoval jako pružinovou, současné názory však tvrdí, že se ocel nezměnila.
- CS revolvery používaly místo oceli kované válce. U CS revolverů byly válce kované ze stočeného pruhu plechu. Popsána výroba revolverů Gunnison a Griswold takto: Hlaveň: čtvercová tyč železa se axiálně zkroutí a konec zahne, poté se zková. Někým způsobem vznikne díra v ose hlavně, uvádí se, že byla proražena(?), podle té se soustruží válcový tvar hlavně. Rámy lité ze dvou půlkové formy zpočátku železo, později mosaz. Součástky lisované z pásu oceli. Práce pro 20 černochů.

Oceli a Obrábění se týkaly tyto stroje:

- 1571-J. Besson (F)-soustruh se samočinným posuvem
- 1709-Abraham Darby GB, pec na koks, odlévání železa
- 1740-Benjamin Huntsman GB, -kelímková ocel na hodinová péra. Užíváno až do konce 19. stol.
- 1791-S. Brown (US)-suportový soustruh
- 1798-D. Wilkinson, pat. na suport. soustruh
- 1783-1784-Henri Corte-svářkové železo v pudlovací peci, to puddle=míchat. 1300C, těstovitá hmota se zpracovávala kování kvůli struse a válcováním. Vlastnosti podle směru válcování, vrstevnatá struktura. Používána do konce 19. stol. Eifelovka, mosty.
- 1818-Eli Whitney, první frézka
- 1824-stojanová vrtačka Withworth a Hamann
- 1828-Neilson profukuje železo horkým vzduchem
- 1830-ocel bratří Garrardů, nahradili cementační proces, který dosud trval 10 dní,
- 1830-vrtačka s ráčnou
- 1841-Withworthův závit, v USA v 50. letech a v Německu se rozšířil až po roce
- 1870.Britská norma BS 84 z r. 1903 stanoví BSW a BSF závit.
- 1846-Stirlingův kov-Stahlguss-toughened cast iron pat GB 11262, Ag přísada, litina pevnější asi o třetinu.
- 1848-Poole (GB)okysličovadla do litiny

V roce 1849 neexistoval spirální vrták a Lincolnova frézka.

Střelný prach: 1425-zrnění čer.prachu

1611-Gustav Adolf-papírové náboje

1684-leštění zrn černého prachu

1781-střelný prach v současném složení 75:10:15

1784-lisování černého střelného prachu před zrněním

1781 GB : 75 15 10 Warson formula

19. stol Evropa : 71-77 12,5-15 9-12,5

1895-britský standart čer prachu: 75/10/15 přijat ostatními státy

19.stol USA : 75 15 10

Z uvedeného vyplývá, že v r. 1849 mohl být prach zrněný, leštěný, ale ve složení 75/10/15 spíše jen v Anglii a USA.

Složení perkusních zápalek

Německo z roku 1888: $\text{Hg}(\text{CNO})_2$ - 27-15, KClO_3 - 37, Sb_2S_3 - 29, sklo 7

16,5	55,5	28,0
25	37,5	37,5
50	25	25

Válec KKP revolveru:

Komory a válec KKP revolveru: ústí komor ve válci má průměr 10 mm, který se však asi po 8-mi milimetrech zužuje na 9 mm. Nabíjení je proto snadné. Náběhový kužel hlavně je též velmi široký - téměř 11 mm.

Je možné, že to nebyl záměr - v r. 1849 nebyl znám dnešní spirální vrták, ten vynalezl až Morse r. 1863. Tyto otvory jsou vrtány kopinatým vrtákem a mohou být na počátku širší.

Aretační zářezy - notches - U revolverů KKP jsou aretační zářezy perfektně kruhového tvaru průměru 2,75 mm a hloubky 1,19 mm. Bez náběhů.

Objem komor a navážka prachu: Pokud do komory KKP revolveru nasypeme nábojnici .38 speciál plnou Vesuvitu, zbude v ní místo právě tak na sférickou střelu, nikoli však na ucpávku. Proto lze předpokládat, že nálož prachu (.38 Special = 1,62 g = 25 grs) byla menší.

Pto ráží .36 se u replik uvádí: .36 - 25(15-20 grs) = 1,62 g (1,2-1,5) g

pro Colt 1851 ráže .36 zavedený u RU armády uvádí Müller, že náboje byly baleny v cínové folii po 10 grs prachu = 0,648 g + hrotnatá ogivální střela.

Rozměry válce u KKP revolveru jsou tedy v obvyklých mezích ráže .36.

porovnání - Navy (London):	39,39 mm	průměr válce	43,48 mm	délka válce
-KKP :	40,5 mm		40,7 mm	

Pistony válce jsou odvozené od pistonů Coltu a měly by mít závit .225x32. Tento závit mají všechny americké pistony revolverů 19. století. Nejedná se o Withworthův závit, ale o závit staršího původu. Britské zbraně mají závit odlišný a jejich licenční kopie vyráběné v Rakousku (Scheinigg) používají závit BSF ¼". Zda je tomu tak i u KKP revolveru není známo. Rozměry originálního pistonu Colt dodávaných Coltovi z firmy William Ball of Cobotville Massachusetts:

Dobové pistony mají větší zátravku, 1,5 až 2,5 mm, což má samozřejmě vliv na výkon. Pistony KKP revolveru mají zátravku 1,2 mm.

Přechodový model 1847/48 Fluck Dragoon měl možná válec složený z více částí, přesně usazených k sobě, takže spára vypadá jako rýha. To mohlo být důvodem pro tyto rýhy u KKP revolverů

Předchozí Coltovy patenty GB 6909 a US 138/9430X, reissue 1848-124 měly válec ze čtyř kusů. Model 1835/36: rohatka + mezikus + část pro aretaci + válec s komorami

Závěrem lze říct, že přesně nevíme, v čem spočíval Lüthyho princip, ale víme, že armádu nepřesvědčil.

O produkci KKP revolverů

Produktivita - nízká

. Celkový počet vyrobených kusů revolveru KKP údajně nepřesahoval 1000 kusů (některé prameny uvádí až 1200 kusů, z toho pro civilní trh 200 ks). Podělíme-li 1000 : 7 (počet roků produkce), vyjde nám, že produkoval 143 kusů ročně, tedy asi 12 kusů měsíčně.

Porovnáme-li tuto výrobu s výrobou revolverů .36 Gunnison a Griswold v Georgii která trvala 25 měsíců mezi říjnem 1862 do listopadu 1864, vidíme, že při práci 20 nekvalifikovaných černochů se vyrobilo 3700 zbraní, zatímco KKP revolvery se vyráběly 6 let a vyrobilo se 1000-1200 kusů. Z toho vyplývá, že ředitel J. Ganahl se nijak zvlášť nesnažil a nevyužil možnosti, které měl, t.j. privilegované postavení a ohromný trh celého mocnářství i Evropy.

Je možné, že Gunnison a Griswold měli okamžitý odbyt v jižanské armádě, zatímco Ganahl musel překonávat šikanu rakouských důstojníků, která v něm vzbudila nedůvěru k celému licenčnímu podniku. Rakouská armáda Ganahla prakticky odmítla, zato Kriegsmarine revolvery potřebovala, ale koupila jich jen málo a pokoušela se Ganahla opakovaně obejít a koupit revolvery jinde.

Při nouzi, jakou s revolvery Konfederální armáda měla a při rodinných vazbách přes Charlese de Ganahla jako důstojníka Jihu by bylo jen logické, kdyby se zbrojní výroba v KKP znovu rozběhla, ale ani této příležitosti Josef Ganahl nevyužil.

Důvod, proč S. Colt vůbec poskytl licenci byl nejspíš v tom, že vycítil lačnost doby po revoltech a chtěl toho využít aniž by sám vyráběl, protože mu na to nestačila kapacita. Chování J. Ganahla, který místo aby se pustil do extenzivní výroby zbraní již vyzkoušené a saturoval trh Evropy, popustil uzdu fantazie svého technického ředitele O. Lüthyho, který se pustil do vlastní tvorby nejen revolverů, ale i revolverových sportovních pušek, přičemž zpracování bavlny stálo na prvním místě jeho zájmu. Colt výsledky své licenční výroby musel být zklamán.

Schuy uvádí: 1000 kusů bylo Coltem povolené nebo spíše domluvené množství(1000 Stück,welche mit Colt vertraglich geregelt war....doch dürfte es Ganahl mit der genehmigten Anzahl von 1000 Stück nicht so genau genommen haben ,da Seriennummern über 1000 bekannt sind.)

Tj. 1000 kusů, které byly smluvně regulovány...a přece se nesmí brát povolené množství 1000 kusů tak doslova, protože jsou známa seriová čísla vyšší než 1000.

Komenář-jiní autoři neuvádí, že by produkce byla omezena.

Otázka velikosti-sporná

Lüthy zhotovil řadu modelů. Müller uvádí, že nejdřív zhotovil model v ráži.44, ten se ale ředitelům nezdál být z hlediska velikosti a střelby dobrý a postupně ho zmenšovali, přičemž se snažili udržet původní tvar Dragoonu.

Z lidského hlediska lze pochopit, že pro rakouské podvyživené horaly byl americký dragoon příliš velká a těžká zbraň. (Podobně naši instruktoři v Afghánistánu naráželi na slabost chronicky podvyživených rekrutů, kteří nedokázali natáhnout pistolí.)

V kontextu R-U armády to ovšem neplatilo, podíváme-li se na zbraně zařazené (reglementované) do výzbroje –Gasser 1870 je zbraň o velikosti dragoonu a nahrazovala nepatrně menší nereglementované Scheiniggy či dlouhé pistole Lorenz.

Ruční zbraně v R-U armádě:

v r.1798 zavedena pistole M 1798 s křesacím zámkem, ráže 17,6 mm délky 40 cm

v r.1848 byl zaveden Consoleho zámek křesadlový zámek ráže 17,6mm, později zámek Augustinův. Všechno mohutné jednoranné pistole délky asi 40cm.

r.1860- navržen SA/DA revolver Scheinigg Ottakring Wien ,licence Adams-Beaumont ráže 13,9mm-zkoušky proběhly v r.1861-návrh nepřijat z důvodu ceny. Zbraň však byla oblíbená a důstojníci si ji pořizovali soukromě za vysokou cenu 60 zlatých. (Scheinigg byl menší než později přijatý Gasser.)

r.1862-přijata perkusní pistole Lorenz ráže 13,9mm.

r.1870-přijat revolver Gasser 12 mm CF.

Srovnáme-li velikost a účinnost R-U zbraní ,vidíme, že armáda přijala vždy robustní těžké a velmi výkonné zbraně. **Tím, že Ganahl s Lüthym zmenšili původní vzor Colt Dragoon, možná vykročili pro armádu neatraktivním směrem.**

KKP revolver-výrobní provedení-

Standardní povrchovou úpravou revolverů byla **namodralá hlaveň a válec s barevně vytvrzeným rámem, který byl spíše matnou černou barvou** typickou pro kalení olejem, místo živějších barev spojených s kalením vodou. Úchyty byly lakované z tvrdého dřeva a při pohledu na zrno hrstky známých příkladů se zdá, že šlo o **rakouský buk**. Jindy se uvádí ořech. Standardní vojenský revolver byl vydán důstojníkům s koženým pouzdem a obdržel jen drobné ozdoby. Müller uvádí, že byly důstojníkům dodány v krabici s příslušenstvím, ale tyto nebyly vždy stejné. Mužstvo krabici nedostalo.

Marcot & Paxton ve své knize poznamenávají, že **časné zbraně měly hladké válce, zatímco pozdější zbraně mají kolem válců lehce vyryté pásy**. Zbraně nabízené k „civilnímu“ prodeji, z nichž většinu pravděpodobně získaly i důstojníci, byly typicky elegantněji zdobené a byly nabízeny s různými doplňky. Některé zbraně byly vyrobeny **s pevným hledím na horní části osmihranné části hlavně, přímo před válcem, zatímco jiné nedostaly hledí.**

Přední mířidla byly obvykle úzké čepele. Sériové číslování se zdá být v jednom rozsahu, přičemž čísla „civilních“ i vojenských zbraní se neodlišovala. Přítomnost hranatého profilu lučíku nebo oválného lučíku se zdá být náhodná, jinde se uvádí hranatý lučík u starších a zaoblený u novějších zbraní.

Varianty KKP revolveru

Z hlediska sběratelského dosud nejsou rozčleněny varianty KKP revolveru. Známe zatím jen tři varianty podle Müllera- Offiziers Revolverpistole M 1849 Marine

- Mannschaf's –Revolverpistole M 1849 Marine
- obě var. mají okrouhlé aret. zářezy a hlaveň dlouhou 134 mm
- Revolver KKP Masch. Fabrik (Versuch Mod.2)
- má hranaté aret. zářezy a hlaveň dlouhou 142 mm.

Napodobeniny Ganahlových revolverů

Není jasný vztah mezi Ganahlem jako držitelem licence a privilegia (oprávnění k výrobě) a dvěma obchodníky-**Peterlongo a Jester**. Tito rovněž v Innsbrucku ve stejné době vyráběli revolvery Coltova typu označené svými jmény. Uvádí se, že šlo o hrubé napodobeniny Ganahlova výrobku.

Harák uvádí: V r. 1861 RU námořnictvo poptávalo 358 těchto napodobenin, ale pro nekvalitu je odmítlo. Nakonec je koupil L. Gasser.

Peterlongo byl na rozdíl od Ganahla významný Innsbrucký zbrojír. Jeho jméno je uváděno mezi funkcionáři obchodní komory, již byl Josef Ganahl viceprezidentem. Tím by se dalo vysvětlit, že Peterlongo mohl J. Ganahl ze známosti pověřit jako subdodavatele nebo nějak jinak legalizovat jeho činnost.

Schuy uvádí, že Peterlongo se snažil v detailech odklonit od Ganahlova vzoru aby se vyhnul možnému soudu s Ganahlem, resp. s Coltem. Není však příliš pravděpodobné, že by se výrobek svým principem shodný s patentem vyhnul sporu bez Ganahlova souhlasu s takovou činností. Peterlongova tvorba se začíná rokem 1862, tedy po vypršení licence v r. 1854/56.

Schuy uvádí tyto další rakouské napodobovatele :

Josef Heizenberger-ve Wiener Neustadt-1850-1855- rám z postříbřené mosazi

Franz Jester –v Innsbrucku -1850- luxusní kvalitní revolvery podobné Ganahlovu modelu

Roy Marcot : Colt Brevete Revolvers: “The Final Chapter in the Colt Story”

Napodobeniny Coltových revolverů

Evropské padělky byly asi hlavním důvodem Coltovy cesty do Evropy. Nekvalitní padělky kazily Coltovi pověst a snižovaly objem jeho obchodů. Poté co v evropských zemích obdržel patent, začal důsledně uplatňovat jeho vymáhání. Hlavním zdrojem padělků byl Lutych v Belgii. Protože každá střelná zbraň vyrobená nebo prodaná v Belgii musela projít zkušebnou, Colt zahájil plán umožňující porušovatelům pokračovat aby vyráběli revolvery podobné Coltům, ale museli zaplatit královskou odměnu 10 franků za každou zbraň, která prošla testem v Liege. Dosadil svého zástupce jménem Devos-Sera na Rue Petite Tour, Liege, 20, který mohl legálně zabavit revolver, pokud by nedostal odměnu a u zbraní, které prošly testem střelby, vyrazil do ní nápis **Colt brevete**, tj. Coltův patent. Šlo o to, aby zbraň odpovídala náročným standardům jako prvotřídní revolver. Dále pak šlo o omezení vývozu těchto zbraní do USA. Celkový počet takových evropských autorizovaných kopií se odhaduje na 100 tisíc kusů.

Coltovy revolvery vyrobené v Belgii měly vynikající kvalitu. V roce 1853, v době, kdy se J. Samthill stal obchodním zástupcem společnosti Colt pro Belgii, dodávala společnost Colt do Belgie částečně vyrobené díly. Montáže a dokončování prováděli místní zbrojíři. Známé pro výrobu zbraní pomocí dílů Colt jsou: Coleil Freres, Gilles Decourtis, Guillaume Mariette Harar, Jaques Bayard L. Ghaye, N. Gillion, P.J. Fagard, P. Grenotte, Renkin Freres, Rennotte-Desart.

Dnes se jedná o skupinu revolverů Coltova typu, které byly výsledkem 1)-**licencí** poskytnutých v Rakousku 1849, Belgii viz výše a podle některých autorů i Rusku 1854. Rusko ovšem v r. 1855 (viz případ pruského kontrabandu) porušilo smlouvu s Coltem a začalo s vlastní výrobou v Tule a zakázková výroba v Iževsku. Tím pádem jde od r. 1855 o padělky. Problémem ruských padělků byly velké zátravky, kterými ucházel tlak při výstřelu a také asijská estetika.

2)-**legalizovaných kopií** jejich autorizací firmou Colt vyražením „Colt brevete“ viz výše.

3)- zbraní **složených z originálních dílů** dovezených po r. 1853 do Evropy

4) **neautorizovaných padělků**. Jedná se o období od 40. let 19. stol. a zahrnuje všechny typy Coltových revolverů jako Patterson, Walker, Dragoon, Pocket, Navy a dalších.

Z odhadovaného množství 100 tisíc kusů všech typů se za období do r. 1850/51 tedy před typem Colt Navy vyrobilo jen několik tisíc, snad 2 tisíce autorizovaných kusů. Ceny v aukcích se u Walkeru pohybují asi kolem 4000 E,-, u Pattersonu asi 8000,-E, totéž Le Mat. Jsou to tedy ceny nižší, ale ne levné.

Španělské a Španělsko-Mexické kopie se objevují spíše až v období revolverů na jednotný náboj a často nesou záměrně matoucí nápis, nebo rovnou označení Colt. Pokud uvádí název výrobce, jde o kopie, pokud uvádí záměrně v omyl, jde o padělky.

.

Význam pro vývoj výrobků Colt

KKP revolvery ovlivnily vývoj Coltových revolverů-

_Colt Navy/Belt .36-

tím, že Lüthy Dragoon zmenšil na ráži .36 a tím, že J. Ganahl tutu zbraň poslal Coltovi (dnes je ve Wadsworth Atheneaeum collection), ovlivnil zavedení Coltova revolveru Belt/Navy stejné ráže.

Patent 7629-

Müller uvádí, že tvar aretačních zářezů byl v továrně KKP u pokusného modelu č. 2 změněn na hranatý a **tento tvar pak Colt použil v patentu 7629 z r. 1850**. Toto tvrzení se opírá o existenci exemplářů KKP revolveru s hranatými zářezy. V anglofonní literatuře dosud platí obecně přijímané tvrzení, že autorem hranatých zářezů je Elisha Root. Müller ve své publikaci ovšem uvádí kvalitní fotografii Modelu č. 2 z obou stran. Zbraň nese rysy podobné Peterlongovým napodobeninám, ale je řádně značená tak jako všechny KKP revolvery. V aukcích byly tyto zbraně za posledních deset let dvakrát, jednou údajně nález z Gettysburgu. Nebyly ovšem značeny a nebyly pečlivě opracovány, takže působily dojmem čehosi amatérského. Připomeňme, že přes 300 Peterlongových revolverů bylo Kriegsmarine pro nekvalitu odmítnuto a nakonec je koupil L. Gasser. Z toho by se možná dalo

usuzovat, že Model 2 nebyl unikát, že byl i vyráběn a sloužil. Tato varianta má delší hlaveň-142 mm.

Je zde třeba uvést, že S. Colt byl vlastníkem patentů, nikoli jejich autorem. Sám se stylizoval do postavy geniálního vynálezce, kterým by rád byl, ale těžiště jeho génia bylo v marketingu, který vlastně založil. Bylo navíc vlastností továrníků té doby, tedy nejen jeho, že své zaměstnance považovali za svůj majetek jakož i všechny jejich nápady. Proto pokud mu Lüthy nebo Ganahl sdělili jakýkoli nápad, považoval ho samozřejmě za svůj.

V tom není důvod dnes pokračovat. Proto by bylo žádoucí věnovat Müllerovu poznatku pozornost.

Vojenský význam KKP revolverů

W.B. Edwards G.M. 1958:

Vojenský význam KKP revolverů byl pro Kriegsmarine kupodivu zásadní. Byly to **právě revolvery KKP, které rakouským námořníkům pod vedením admirála Tegethoffa získávaly převahu v bitvách na Jadranu ve válce o italskou nezávislost.**

Rakouské námořnictvo získalo řadu revolverů KKP. Byly vydávány v kožených pouzdrech s kapsou po straně pro uzavírací zařízení, které bylo možné použít k rychlému otevření. Revolvery v poli měly být přebíjeny nahrazením čerstvě nabitým válcem, který byl uložen ve vaku na opasku. RU Námořnictvo pokračovalo v používání revolverů KKP až do roku 1870 (uvádí Müller, jinde 1859)

Revolvery KKP spolu s Colty značenými KM (dodány z Anglie, vyrobeny v Hartfordu) hrály svoji roli při zajišťování nadvlády flotily Františka Josefa na Jadranu. Benátky byly obsazeny rakouským námořnictvem a dalších 500 coltů značených KM bylo vydáno benátským císařským skladištěm zbraní 8. února 1860. Bitvy na Jadranu patřily k posledním použitím **techniky „close and board“**. Müller tuto taktiku popisuje tak, že šlo o velmi krátký časový úsek během kterého se proti sobě octly lodě na krátkou vzdálenost. Během této chvíle bylo vystřeleno ze zbraní, které nemohly být nabity a tudíž jednoranné zbraně měly sporný význam. Revolvery tak mnohonásobily palebnou sílu. Proto Rakouská Kriegsmarine, která jako první použila revolvery, získala převahu a nebyla na moři poražena.

Teprve po konečném vítězství Pruska nad Rakouskem v Koeniggratzu v červenci 1865 a po sjednocení Itálie plebiscitem se rakouská moc v Benátkách zmenšila. Co se stalo s revolvery KKP, když se Rakušané vzdali skladiště zbraní v Benátkách, není známo. Moderní benátský arzenál a muzeum nemá žádné exempláře těchto zbraní.

V podstatě lze říct, že Rakouská Kriegsmarine vděčila za svá vítězství revolverům KKP přestože je do výzbroje oficiálně nezařadila.

Šikana

Schuy uvádí:

Císař F. Josef I. r. 1854 povolil vyzkoušení revolveru (Drehpistole) u menších flotil parníků, **dříve však měla být změněna konstrukce tak, aby součástky revolveru byly zesíleny** (Teile des Revolvers verstärkt konstruiert werden). Také bylo přikázáno vyzkoušet, zda by se revolvery hodily kavalerii.

Majitel továrny **Josef Ganahl z Innsbrucku se však nechtěl podvolit žádaným změnám k.k. permanenten Artillerie Kommission.** Komise se tudíž rozhodla zadat objednávku 496 kusů Colt Navy z Anglie.

K tomu se Marine Stations Kommando No.19 v Innsbrucku rozhodlo,aby k.k.Arsenal Pula dostal (tedy aby se koupilo) 300 kusů revolverů od Peterlonga.Přejato bylo jen 266 kusů pro nekvalitu a ty byly odeslány z Bozen(dnes it.Bolzana) do Terstu.

Srovnání revolverů :

	Ganahl Nevyhovuje	Navy vyhovuje	Peterlongo vyhovuje	Jester ?
Hmotnost	1130g	1200g	1110 g	1142g
Délka hlavně	135 mm	190 mm	135 mm	138 mm
Celková délka	285 mm	330 mm	287 mm	
Drážky	10	6	6	10

délka hlavně je stejná jako u vyhovujícího Peterlonga,stejně tak celková délka
hmotnost je nižší než u vyhovujícího Navy a vyšší než u Peterlonga ráže i
mechanismus je typu Colt ve všech případech.

Komentář- revolver Ganahl vyhovoval všem vyjma císařské armády a námořnictva.Císař sám vyžadoval změny konstrukce.Ganahl se nepodvolil,tedy buď nechtěl nebo spíše nemohl.(nelze měnit rozměry součástí mechanismu má-li fungovat)Místo toho si císařské námořnictvo objednalo zbraně ve všech parametrech stejné,které se lišily delší hlavní a pak hrubé napodobeniny Ganahlových revolverů od Peterlonga,které pro nekvalitu ani všechny nepřevzali.

Z toho vyplývá,že si důstojníci vymýšleli nesmyslné požadavky kterým se nedalo vyhovět aby byl Ganahl vyřazen z obchodu a protože na druhé straně revolyvery potřebovali,objednali si co se jen dalo bez ohledu na kvalitu.Nikde není ani zpráva,že by Colt Navy byl podroben stejným přijímacím procedurám jako Ganahl.

Jenže jak už to bývá,pravda je někde uprostřed.Pokud si postavíme do řady pistole Rakousko-Uherské armády,uvidíme to na první pohled- Innsbrucký revolver je mezi nimi trpaslík. Po něm následoval Augustin s ráží přes 17 mm,po něm Lorenz s ráží 14 mm,po něm Scheinigg 14 mm (nezařazen)a Gasser 11 mm, ovšem dlouhý někdy až 40cm.Rakouská armáda prostě chtěla pořádný výkon a působivou zbraň.

Zařazení KKP revolveru do souvislostí technického vývoje mezi r.1849 a 1856

(od počátku do konce licence)

1820-Deboubertův perkusní zámek s čepičkovou zápalkou
1828-Dreyse Soemmerda,Jehlovka
1832-náboj Lefauchaux
1835-Coltův patent na revolver,prototyp Patersonu,místo Paterson v New Jersey
1837-Allen pepperbox,-Mariette

1837 až 1840- Colty Pattersonského typu-Colt No 3 Belt model rev, (.31 a .34) No 2 Belt model .31,No 1Baby Paterson .28,1838 až 1840 –Colt No5 Texas model rev. .36

1838-No1 Ring Lever revolving rifle

1839-Colt M 1839 revolving carbine

1845-Flobertův náboj RF GB

1847 Colt Walker perk. Vyráběn ve Whitneyville v Connecticutu

1847 Colt Whitneyville-Hardford Dragoon perk.a 1847 Baby Dragoon

perk.

1848-1861Colt dragoon perk.

1848-1850 Colt baby dragoon perk.

1849-London model perk.1849 Pocket revolver perk.

1849-licence na revolver Colt-Ganahl KKP.

1850 Adams(GB)DAO perk.,

1850=Sharp,Eliot,Starr,Lenormant pepřenky s předsvuným svazkem

hlavní

1850-1873 Colt Pocket revolver perk.

1851 -1873 Colt Navy perk. or Belt

1851-perk.,pepřenky C.Lefauchaux

1852-Westley Richard,Moore –Harris

1853- Casimir Lefauchaux patent na kolíčekový náboj

1853- Chaineux,F,dvoučinný SA/DA revolver na jednotný kovový

náboj

1853-Tranter GB,

1853-1856 Colt London model 1851 Navy or belt rev. Perk.

1854-1857 Colt Hardford English dragoon perk.

1854-revolver M 1854 na jednotný kovový náboj-Lefauchaux pat.01938

1855-1861 Colt Sidehammer Pocket revolver .28 perk.

1855-1870 Colt Sidehammer Pocket revolver .31 perk.

1855 Dolne Be -apačský revolver

1856-vypršela platnost Coltova patentu

1856-vypršela Coltova licence na KKP Ganahl revolver.

1857-Smith Wesson první náboj RF .22,

Rozdíly mezi KKP revolverem a Coltem Dagoon

-hmotnost- :“Dragoon vážil 36/32 vídeňské libry =1,9kg , KKP revolver váží asi 2 brit.libry 2unce=asi 1,47 kg.Z praktického hlediska je to zbraň pro nošení těžká,ale manipulačně z hlediska hmotnosti pohodlná.

-konstrukce pažby-pažba je přišroubovaná zezadu rámu,nikoli zespoda,což zabraňuje vypadávání šroubů.Je úzká,oproti Coltům prodloužená.Z praktického hlediska je proto úchop mnohem pohodlnější než u Colt Navy,kde jeden až dva centimetry přece jen schází. Umístění šroubů m (Dragoon má šroub 3/8“BSF (asi 9,6mm) v délce 17/32“(asi 13mm) jištěný malým horizontálním šroubem)

-drážkování-Ganahl 10 drážek,(Dragoon 7 drážek).Ústí hlavně u KKP revolveru dělá dojem tenkých zaoblených drážek,ale jsou ploché a relativně široké.(viz Lüthyho princip)

-**lučík**-počáteční výrobky byly hladké bez rytin s hranatým lučíkem typu Dragoonu, později byly ryté a nakonec ryté se zaobleným lučíkem. Některé prameny uvádí zaoblený lučík jako náhodný, tedy ne typický pro pozdní výrobu.
-chybí čepy na zadní straně válce

Dřevo pažby je spíše rakouský buk než ořech, ale je možné, že byla používána obě dřeva.
-**zmenšení ráže** na .36-.40 (uvádí se 9,0 nebo 9,5 mm, jinde 9,2 mm) versus .44 údajně znamenalo větší dostřel. (viz Lüthyho princip)

-**úprava nabíjecí páky** – jedná se o nadměrně velkou otočnou část páky, která se ovšem jeví z hlediska amplitudy pohybu výhodnější než třeba u C.Navy.

-**šrouby** mají stejnou konstrukci jako Coltovy šrouby, t.j. částečný závit 5/32“BSF za mírně konvexní hlavou a zbytek kulatina, ale menší průměr, zatímco Dragoon má 3/16“BSF., zato osy zámku má větší-3,75mm oproti 1/8“ u Dragoonu. Umístění šroubů zadu namísto zespoda má celkem logický důvod-šachta posunovače ubírá místo pro šroub zespoda, ale je šikmá a tak zezadu poskytuje místa víc než zespoda.

-vybrání v polokulovitém závěru zprava pro nabíjení je provedeno ve válcovitém tvaru, zatímco u Dragoonu je konkavita kulovitá.

-**Osa válce** je zakována do rámu roztloučením.

Závěr

Tato práce se pokouší osvětlit politické pozadí a identitu aktérů výroby revolverů z Innsbrucku, ale bohužel neosvětluje vše co bychom potřebovali vědět. Málo která zbraň má takový historický význam jako Ganahlův KKP revolver. Proto poutá zájem historiků a jak se zdá, je zde stále co objevovat.

Z hlediska historie se nabízí otázky ohledně Coltovy evropské cesty.

Z hlediska technické historie je tato zbraň výrobkem vůbec prvního strojního továrního Tyrolska v době, kdy dosud nevynalezli spirální vrták a krátce poté, co byla v USA vynalezena frézka.

Pozornost si zasluhuje i rytecká práce, která z každého kusu dělá osobitý originál jehož autora neznáme. Nápis jsou většinou ryté, i tam jsou nejméně dvě varianty na které upozorňuje Müller, ale od vyšších čísel jsou ražené a i to je možné vyčlenit jako variantu.

Podíváme-li se na KKP revolver z pohledu sběratele-investora, pak jde o hluboce podhodnocený artefakt. Stačí srovnat počty vyrobených kusů zbraní a jejich ceny. Zde máme licenční Colt, tzn. nic menšího nežli originální Colt, neboť nejde o padělek nebo napodobeninu, nýbrž autorizovaný výrobek v počtu 1200 kusů. Vlastně jde o variantu 1. typu Colt dragoon, jehož cena je obrovská a uvažíme-li že revolver Ganahl je zbraň spojená s vývojem Coltových revolverů i to, že v námořních bitvách sehrála zásadní roli, pak tu máme artefakt, který nejen že bude vždy žádaným artiklem, ale s absolutní jistotou bude časem nabývat na ceně.

Pokud se však z lidského hlediska zamyslíme nad dobou a výše jmenovanými protagonisty, bohužel si budeme muset přiznat, za jakých okolností a za jakou cenu vznikaly všechny výrobky té doby- Karl Ganahl zaměstnával tisíce dělníků v podmínkách úžasných i na tu dobu, což mu bylo (marně) vyčítáno jako křesťanovi. Např.-jediné nahlas pronesené slovo=ztráta mzdy za celý den atd.

Samuel Colt ve svých továrnách, především té v Londýně zaměstnával hlavně děti, kromě toho, že rád pašoval hedvábí i zbraně byly jeho patenty spíše jeho majetkem než invencí. Jsou ve skutečnosti dílem Pearsona a dalších, od kterých je koupil a často ani nezaplatil. Colt sám, ač nebyl schopný nakreslit ani technický výkres, přitom byl geniálním objevitelem, ale reklamy a seriové výroby.

Všimněme si také jakési mystiky, kterou marketing Samuela Colta stále působí a dodává na významu jeho výrobkům. Mnohem pokročilejší evropské zbraně té doby, které takový marketing neměly zůstaly anonymně v jeho stínu.

Zato z poměrů které podnikatelé té doby jako byli Colt a Ganahl vytvořili vyrůstal pak Marxismus a další utopie, které pak byly prokletím století dvacátého. A to byl rub belle epoque.